

Asia: VN/20925/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain ja kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne, mikäli erottelu alla olevien kysymysten mukaisesti ei onnistu

-

1. Lakiluonnos työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain muuttamiseksi

Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun palvelutarpeen arviointia, työttömän työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaisen palvelukokonaisuuden suunnittelua sekä työllistymisprosessin etenemistä ja seurantaa koskevat pykälät 3, 4, 5, ja 6.

Esityksen mukaan työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annettuun lakiin (1369/2014) (TYP-laki) on tarpeen tehdä muutokset, jotka johtuvat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirtymisestä kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta. Järjestämisvastuun siirtyessä, kunta ei enää olisi TYP-lain mukainen toimija sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäjänä, vaan hyvinvointialueet tulevat laissa säädettyjen sosiaali- ja terveyspalvelujen uutena järjestäjänä mukaan TYP-yhteistoimintamalliin. Esityksen mukaan kyse olisi teknisluontoisista muutoksista, jossa kunta korvattaisiin hyvinvointialueella ehdotetuissa pykälissä. Tavoitteena ei ole puuttua lakiin sisällöllisesti.

KT näkemyksen mukaan esitys on sinänsä selkeä. Esityksen mukainen TYP-lain päivittäminen vastaamaan järjestämisvastuun siirtoa on perusteltua ja kannatettavaa.

Esityksessä mainitaan, että nykytilanteessa TYP-asiakas on voinut saada yhteispalvelusta kunnan järjestämien lakisääteisten sosiaali- ja terveyspalvelujen lisäksi myös muita kunnan vapaaehtoisesti järjestämiä palveluita. Tämä koskee myös kuntakokeiluun kuuluvia kuntia (laki työllisyyden edistämisen kunta-kokeilusta (1269/2020) (s. 5-7). Esityksen säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan, että voimassa olevan lain 1 §:n 2 momentin perusteluissa huomioidaan myös kuntien tarjoamat muut kuin lakisääteiset palvelut, joiden tavoitteena on työllistymisen edistäminen ja vaikka kunnan lakisääteinen rooli sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäjänä poistuu, olisi kuitenkin

tarkoituksenmukaista, että kunta voisi halutessaan vapaaehtoisesti tarjota muita palveluja monialaisen yhteispalvelun asiakkaille, jos se näitä järjestää (s. 18).

Edellä sanottuun nähden KT katsoo, että kuntien poistaminen säännöksistä voi aiheuttaa käytännön haasteita kuntakoikeilun ulkopuolisissa kunnissa ja vaikutukset tulisi arvioida ja mahdollisesti myös huomioida esityksessä. Merkityksen tarkempaa vaikutusarviointia tukee myös perusteluissa (s. 19), mainittu seikka siitä, että aloite monialaisen yhteispalvelun tarpeesta voisi jatkossa nykyistä useammin tulla kunnalta. Lisäksi TE-palvelut on tarkoitus siirtää kuntien vastuulle vuoden 2024 aikana.

7 § Monialaisen yhteispalvelun järjestäminen ja valtakunnallinen ohjaus (Pykälä sisältää asetuksenantovaltuuden. Asetuksen sisältöä on kuvattu säännöskohtaisissa perusteluissa. Voimassa oleva valtioneuvoston asetus on 1377/2014.)

Esityksessä ehdotetaan, että pykälän 1 momenttia ei muutettaisi ja TE-toimiston toimialueen kunnat nimeävät edelleen henkilöt, jotka johtavat monialaisen yhteispalvelun järjestämistä johtoryhmän asettamissa puitteissa.

KT pitää tärkeänä, että valtioneuvoston asetus työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (1377/2014) päivitetään vastaamaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta johtuvia muutoksia toimijuuksissa ja vastuissa ja, että hyvinvointialueet sekä kunnat ovat edustettuina johtoryhmissä.

Esityksessä ehdotetaan nykysääntelyä vastaavasti, että TE-toimiston, hyvinvointialueen ja Kansaneläkelaitoksen tulee osoittaa monialaiseen yhteispalveluun palvelua tarvitsevien asiakkaiden määrä huomioon ottaen riittävä määrä henkilöstöä. HE 183/2014 on säännösperusteluissa avattu tätä enemmän. Tältä osin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirtyessä kunnilta hyvinvointialueille henkilöstö siirtyy myös tehtäviensä mukaisesti kunnista hyvinvointialueille.

Mitä muuta haluatte sanoa ehdotuksesta?

-

2. Lakiehdotus kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Kustannusten korvaaminen (luku 6)

Esityksen mukaan kotouttamisen edistämisestä annettuun lakiin (1386/2010) on tarpeen tehdä muutokset, jotka johtuvat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirtymisestä kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta. Tavoitteena on säilyttää kotouttamislain soveltamisalaan kuuluville maahanmuuttajille yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveystalvet järjestämisvastuun siirtyessä hyvinvointialueille mahdollistamalla myös hyvinvointialueille valtion korvausten hakeminen syntyviin kustannuksiin. Lisäksi tavoitteena on säätää alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleiden lasten ja nuorten asumisen sekä tuen järjestämisestä siten, että mahdollistetaan tehtävän hoitaminen hyvinvointialueella.

KT näkemyksen mukaan esityksen mukainen lain päivittäminen vastaamaan järjestämisvastuun siirtoa on perusteltua ja kannatettavaa. KT pitää myös tärkeänä, että sekä kunta että hyvinvointialue voivat jatkossa saada korvauksia niille kotoutumislain nojalla syntyvistä kustannuksista.

Alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleiden lasten ja nuorten tuen ja asumisen järjestäminen (27-28 §)

-

Muut hyvinvointialueisiin liittyvät muutosehdotukset

-

Mitä muuta haluatte sanoa ehdotuksesta?

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirtyessä kunnilta hyvinvointialueille, on tärkeää huomata, että henkilöstö siirtyy myös tehtäviensä mukana kunnista hyvinvointialueille. Esityksessä todetaan, että kunnilla tulisi olla myös jatkossa henkilöstöä kotoutumislain mukaisiin kotoutumisen edistämisen tehtäviin, kuten alkukartoituksen ja kotoutumissuunnitelman laatimiseen. Tällä hetkellä kunnissa kotoutumisen edistämistä ja sosiaalihuollon tehtäviä on saatettu toteuttaa saman yksikön toimesta. (s. 12.) KT pitää tärkeänä, että tämä huomioidaan, jotta kunta voi suorittaa sille kotoutumislain mukaiset tehtävät.

KUNTA- JA HYVINVOINTIALUETYÖNANTAJAT KT

Neuvottelupäällikkö Anna Kukka

Työelämän kehittämisen asiantuntija Minna Salli

Salli Minna
Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT